

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

List za državne nameščence in upokojeence.

O. R.:

Vzroki gospodarske krize in odpomoč zoper njo.

Kmetijska družba v Ljubljani je nedavno opozorila gospoda bana s posebno spomenico na težke gospodarske prilike, ki vladajo v našem kmetijstvu. Spomenica pa je po svoji vsebini važna tudi za vse javne in zasebne nameščence, uradnike. V spomenici ugotavlja namreč Kmetijska družba, ki zastopa stanovske koristi našega kmeta predvsem, da so danes kmetijski produkti tako poceni, da so tako silno padle cene, da kmetijsko gospodarstvo ne more več zdravo in aktivno gospodariti.

Že ta činjenica je tudi za nas važna. Zadolžitev kmeta, kmečkih gospodarstev mora v svojih konsekvencah zadeti tudi mesečarje, uradnike in delavce. Kajti stalno zadolževanje in dosledno pasivno gospodarjenje večine prebivalstva se more stopnjevat le do neke meje. Ko pa bi to zadolževanje doseglo svoj višek, bi v gospodarstvu, v prodaji kmetijskih produktov nujno nastopil prevrat, nujno bi moral konzument nositi tudi obresti takega zadolženega kmečkega gospodarstva. Režijo kmetijske produkcije bo podražilo obrestovanje kmečkih dolgov in to podražitev bi morali plačati državni, javni, zasebni nameščenci in delavci, torej konzumenti kmetijskih pridelkov.

Pustimo ob strani in ne pečajmo se za sedaj s problemom, kako vzdržati zdravo davčno moč našega kmetijskega gospodarstva. Ne bomo razpravljali o nevarnosti, ki bi nastala, če bi pregloboko zarezali v to žilo, ki dovaja dohodke javnemu gospodarstvu.

Za nas je važno v spomenici Kmetijske družbe sledeče: pocenitev kmetijskih pridelkov ni šla predvsem na korist konzumentov. Kajti pravilno ugotavljajo strokovnjaki pri Kmetijski družbi: pocenitev kmetijskih pridelkov pri producentu ni pocenila tudi pridelkov v nadrobni prodaji, ki jih kupuje konzument.

Z drugimi besedami: Kmetijska družba je strokovnjaško dokazala v spomenici, da se pocenitvijo kmetijskih pridelkov ni mogel izboljšati gospodarski položaj konzumentov, marveč da pobaše to, razmeroma prav znatno razliko le vmesna trgovina.

Na primernih vzgledih je dokazala Kmetijska družba, da je njena trditev pravilna. Zelo je na primer padla cena živini, ni pa v istem razmerju padla cena mesu. Razlika ni ostala konzumentu, z razliko se je okoristil le maloštevilni posrednik med producentom in konzumentom, mesar. Pravilna je ta trditev Kmetijske družbe.

Da pa je žal tako, moramo iskati vzroke v nepravilni organizaciji trgovine, v organizaciji posredništva in njegovi današnji hipertrofiji.

Po vojni se je naravnost neverjetno razvila mesarska obrt. Samo v Ljubljani se je število samostojnih mesarskih mojstrov najmanj potrojilo. Ni pa se potrojil konzum mesa. Zato mora seveda sedanji konzum mesa kriti tudi to trikratno podraženo posredniško režijo. V ti razkovanosti mesarske obrti je iskati vzroka za to, da se cena mesu ne zniža v enakem razmerju, kakor pa je padla cena živini. Tako so vedeli povedati vedno že tudi neuki mesarji sami, da ni vseeno, če kolje mesar na teden eno samo živinče, ali pa več. Zdaj pa mora eno samo živinče, ki ga seka in prodaja mesar na svoji stojnici skozi ves teden, dati zaslužka mesarju in njegovi družini. S tem pa je meso preveč obremenjeno in cena mesu se zato nujno drži na gospodarsko neupravičeni, neutemeljeni višini.

Prav tako je v trgovini. Statistične ugotovitve, na koliko prebivalcev v Ljubljani pride ena trgovina, pokažejo neverjetno sliko. Ti statistični podatki kažejo, da je nemogoče brez škode za gospodarsko življenje in gospodarski napredek vzdržati v posredništvu tako obilico trgovcev in njihovih družin. Ta preobremenitev, ki jo je povzročilo to naraščanje trgovstva pa se sedaj maščuje s tem, da pobere režija sedaj vso tisto razliko, ki bi morala priti splošnosti v prid.

Vedeti pa je treba: v mnogih primerih je količina na blagu, ki jo posreduje detajlni trgovec, tako majhna, da ne upravičuje eksistence detajlnemu trgovcu. Zato bo kljub dobru izvedeni stanovski organizaciji pripadnikov trgovskega stanu, ki do-

sledno štiti trgovca, moralo priti do tega, da bodo produkcijski stroški in režijski stroški posredništva med seboj vsaj prilično v zdravem razmerju.

Iz spomenice, ki jo je sestavila Kmetijska družba, je treba napraviti ta-le zaključek: hipertrofija posredništva ne more in ne sme upropastiti kmetijskega gospodarstva in ne sme onemogočiti konzumentu preskrbo živil po cenah, ki so v naravnem razmerju s produkcijskimi stroški.

Vemo sicer, da ne gre izločiti posredniške funkcije, ki jo opravlja trgovstvo v gospodarstvu. Ne sme pa ta funkcija postati sama sebi namen in ne sme zdvijati tako, kakor zdvija recimo žleza v človeškem organizmu, ki povzroči potem težko pokvaro človeka in njegovega zdravja.

Stremljenje za sigurnim dobičkom, za lahkim zaslužkom žene ljudi v to posredniško organizacijo. Vsak upa, da bo vsaj skromno živel, če bo prodal dnevno nekaj hlebcev kruha, nekaj košar sočivja, par kil viktualij. Dejansko pa tak trgovec obremeni prehuo svojo kramarijo z lastno režijo in s tako kramarijo zvezano delo še ne upravičuje več trgovca, da si ustvari svojo eksistenco.

Nesporno je, da je ta hipertrofija parasitov — česar pa ne pišemo v slabem pomenu besede — eden poglavitnih vzrokov za to, da se kmetijski pridelki v nadrobni prodaji ne pocene.

Pa tudi drugi so kalkulirali na ta način. — Poglejmo samo hišne posetnike. Kot gobe po dežju so rasli trgovski lokali, vsak hišni gospodar si je skušal izboljšati hišno rento preko zlate paritete še s tem, da je pripravil v svoji hiši trgovski lokal. Že itak obremenjena režija s trgovčevimi stroški se povečava še s pretiranimi najemnini za trgovske lokale. Sedaj sicer tožijo trgovci nad tem, časih pa so smatrali, da konzumenti-najemniki nimajo prav, ko se bore za zakonito določitev najemnin. Niso namreč vedeli, da slaba trgovina ne jamči absolutno za to, da bo imel tr-

govec od dobička iz podjetja v par letih tudi že lastno hišo in lasten trgovski lokal. Sedaj pa se seveda tako kot trgovci tudi hišni gospodarji organizirano branijo pred znižanjem najemnin za trgovske lokale. Kako naj se poceni kruh, če vidimo recimo, da prodajajo kruh v lokalni, za katerega plačuje pekarna mesečno 2000 Din in več najemnine Točno 4000 žemelj mora prodati pek samo zato, da iz kosmatega (ne čistega!) dohodka plača najemnino!

Pa dovolj teh vzgledov! Kako znižati cene? Še na to kratek odgovor! Konzument ni dolžan in nikjer ni zapisano, da mora uprav on vzdrževati parasitaro posredniško organizacijo v takem obsegu. Kaže pa, da je postala ta organizacija tako močna, da je sama po sebi ustvarila take pogoje, ki izključujejo konkurenčni boj, kateri bi znižal cene. Zato mora to ustvariti konzument sam. Izločiti vmesno trgovino, vsaj pa spraviti jo v zdrave meje je pa mogoče le z lastnim združništvom, ki bo pridelke neposredno prevzemalo od producenta in jih spet neposredno, brez drugih posredovalcev, oddajalo konzumentu, in zaradi tega tudi zmanjšalo lastno režijo.

Vprašanje osamosvojitve konzumentov od posredništva je izredno važno za vse javne in zasebne uslužbenice, sploh za vse, ki žive od plač in mezd. Za nas državne nameščence je ta problem še posebno aktualen. Rešitev je možna edinole v samopomoči. Treba bo, da čimprej naše gospodarske organizacije načno to vprašanje. Z združenimi močmi bo šlo. Zakaj se n. pr. ne bi vsaj v Ljubljani vse različne uradniške zadruga mogle združiti in započeti skupno akcijo za organiziranje neposrednjega nabavljanja kmetijskih pridelkov, tudi mesa in mleka, in neposrednjega zalaganja svojih članov s tem blagom po zmerenih, poštenih cenah? Dvanajsta ura bije! Ključ do rešitve je v naših rokah.

Da se ne pozabi.

Pred nekaj meseci je objavil ljubljanski »Zadugar« ta članek, ki je vprav zdaj spet aktualen.

»V Ljubljani prodaja naša (t. j. železničarska nabavljalna, op. ured.) zadruga kruh po 3.20 Din, bel kakor črn, v Mariboru pa belega po 4.50 Din

in po 4 Din črnega. Zakaj ta razlika, bo vprašal vsakdo. V Ljubljani smo dosegli ugodno pogodbo s pekarno, ki nam daje za 100 kg moke 106 kg kruha. V Mariboru take pogodbe ne moremo doseči in ne moremo najti peka, ki bi nam dajal kruh po tem ključu.

Francevič:

Mednarodni slepar.

Pero Perušič sluje med svojimi rojaki kot izvrsten mojster kista. Njegovi portreti se štejejo za nedosežne in nepreplačljive. Že v osnovni šoli na selu, imenovanem Log odkar ljudje pomnijo, je priletni učitelj, sam nekoliko zaverovan v umetnost čopiča, zaslužil v dečku bodočega zvezdnika. Zato je napel vse sile in žile, da bi nadobudnega ljubimca modric porinil v srednje šole. Občinskim možem je premleval Koseskega, ki je svoje dni trobental v beli svet:

Vse doseže, kar mu drago,
bodi slava, bodi blago

Kdo je mar?
Taka glava korenine
je slovenski oratar.

Dopovedoval jim je, naj naklonijo darovitemu Petru pomoč, da se bo mogel kedaj tudi kak kmetijski sin iz Loga izšolati.

»Lahko doseže, kar je drago«, je ugovarjal občinski svetovalec Jaka Skopin ob soglašanju mnogih tovarišev, »ampak to drago nas preveč stane. Občina je siromašna.«

Nazadnje pa so se vendar našli štirje možje, ki so izposlovali pri domači hranil-

nici podporo mlademu Peru Perušiču, češ: »Ako je res tako bistra glavica, utegne kedaj proslaviti rodno srenjo. Nemara bo čez toliko let stal v Logu spomenik, da se bodo zanamci imeli s čim postavljati.«

Nauki so se spešno odsedali Perušiču, posebno se je odlikoval v risanju. Le grščina mu je skrajja delala nekaj preglavice. Bajje zato, ker je vrli gimnazijavec imenitno karikiral svojega profesorja Jana Klemanka, ki je potem malo trje na prste stopal bodočemu Apelu. Sicer pa je bil ta učitelj istinit mučitelj mladine. Dijake je zapiral ob četrtkih popoldne za najrahlejši prestopok: ako si med uro zakašljaj, se slišno useknil, se na tak način v klopi premaknil, da si z nogo po tleh porsal, se nehote ozrl k sosedu itd. Pozneje, ko so ga povišali za ravnatelja, je prepovedal hoditi po stopnišču tako, da bi kdo preskakoval posamezne stopnice, češ, da se les neenakomerno obrablja. Kdor se je pregrešil, je moral plačati globo.

Naš junak se je »preklemanega« Klemanka naposled osvobodil, naredil zrellostni izpit in se mogel doobra posvetiti ljubi Muzi, ki se mu je že v zibelki tako prijateljski namuznila. Študiral je pri slavnem ruskem umetniku Rjepinu, posejal praško akademijo, se mudil v Monakovem in Parizu, se poglobil v skrivnosti nizozemskih in italijanskih vzornikov likovne umetnosti. Prišedši domov, si je

kaj urno utrl pot do veljave. Na razstevah se je njegovo ime omenjalo vselej med prvimi.

»Od pluga do kron.« je včasih dobrodušno požvenkljal s srebrniki znanega kova. In ko so nam pozneje goldinarje okrnili v dinarje, je v podobnem položaju rad izustil: »Da sem ostal pri plugu, bi zdaj uboga para oral brez pare.«

Naročila so prihajala v obilici. Računal pa je za svoje stvarnje po naročnikovi plačilnosti: Kdor več ima, naj tudi več da! Kako pa je umel braniti svoje stališče, naj vam ponazori nastopna prigoda.

V jesensko nedeljo je bil Perušič na izletu pri Sv. Katarini, zaščitnici zoper katar, in se seznanil z brzobogatim Adalbertom Žitnikom, ki se je bil v dobi visoke dobičcarske konjunktore prelevil v Schittniga. Ta vojni, oziroma dvojni dražletnik se je držal, kakor je sam često krat poudarjal, onega nemškega gesla, ki veli: Ehrlich währt am längsten. Preprosti poslušalci so njegov izrek umevali iskreno, v običajnem pomenu, to je: poštenje najdlje trpi ali traja. Korenitejši poznavalci prekanjenega žitarja pa so vedeli, da Žitnik kot srednjeveški kazuist ali slučajevslovec omenjeno krilatiko drugače pojmuje, namreč tako-le: poštenje najdlje trpi in se muči, preden si kaj pridobi.

Pa naj si bo že kakorkoli, toliko je neizpodbitno, da je bil Žitnik v svojem

okolju mogotec brez resnih tekmecev, če tudi mu je bila imovina naložena dosti več v tujemstvu nego v tuzemstvu.

Skratka, Adalbert Žitnik je naročil svoj portret pri uglednem strokovnjaku. Seje so se vršile v umetnikovi solnčni delavnici »Na sonju«. Za nagrado se nista točno in določno dogovorila.

»Ne bojte se, dragi gospod,« je pripomnil Pero Perušič, »cena bo vsemu primerna in prikladna. Uravnati jo bom moral seveda tudi po tem, koliko časa vas bom slikal. Vsako obličje se ne more za deti z enako lahkoto, to mi boste pa priznali.«

Žitnik je pristal in se redno hodil šopirit s svojimi prstani in veržicami k slovitemu obratniku. Po nekoliko tednih je Perušič oznanil modelu:

»Takole, nocoj bo pa medved, ako mi dovolite star kmetijski izraz, ki označuje zadnji voz sena, pripeljan iz gozdnih jas in lazov. Hočem reči: seje so pri kraju. Mogoče tu pa tam napravim še nebitveno potezice.«

»No prav. Vidi se vam, da imate vašeno roko in oko,« je pritegnil portretiranec in se šetal po slikarnici. »In po dobo, pravite, dobom čez nekaj tednov, ko jo vzamete z razstave, ki se te dni otvori? Vse v redu. Samo vaš račun bi še rad izvedel.«

»Z veseljem. Po treh nedeljah vam pošljem to platno, vi pa meni 30.000 Din.«

Vsa naša prigovarjanja so bila doslej zastoj in tudi vsi napadi privatnih strank v dnevnem časopisju niso našli odmeva, peki so ostali pri svojem. V koliko so v to upravičeni, nam dokazuje naša pogodba v Ljubljani.

Sedaj računamo in se pripravljamo, da bomo skupno z nabavljajno zadrugo državnih uslužbencev v Mariboru organizirali lastno pekarno. Izvedli bi lahko to akcijo že v treh mesecih. Kruh bomo lahko prodajali po 3-50 Din, ako bo konzum primeren, kakor kažejo sedaj vse okoliščine. Gotovo je, da bomo s tem prisilili peke, da bodo morali znižati cene kruha, česar sedaj ne morejo. Začela bo pri tem borba; peki, ki so dosedaj zaslužili lep denar in si pripravili rezerve, bodo šli v tej borbi mogoče pod naše cene, ker jih bo pri tem vodila borba za obstanek. Sličnih pojavov je doživela naša zadruga že mnogo in si je nakopala mnogo neizprosni sovražnikov, ki pri tej borbi niso poznali nikake meje. Zadruga je dosegla pri tem za konzumenta lepe uspehe, žalibog, da članstvo take stvari tako rado pozabi. Prepričani smo, da bodo prišli v tej borbi poedinci ali cele skupine našega članstva in bodo napadali zadrugo, češ, zakaj imamo lastno pekarno, zakaj nam sploh zadruga, ko je kruh pri peku cenejši. Nič niste cenejši, še dražji ste! Ti ljudje se najbrž pri tem ne bodo zavedali borbe, ki se vodi na eni strani za zaščito interesov konzumenta in na drugi strani boj za obstanek, ki ga bo vodil oni, kateremu smo bili primorani s to našo potezo rudi njegove lastne neuvidevnosti napovedati boj, da zaščitimo naše članstvo in konzumenta. Radi tega naprošamo vse naše članstvo, naj si sedaj ogleda cene kruha in si jih zapomni, da bo moglo pozneje presojeti ter si ustvariti pravilno in objektivno sodbo. Pozabiti pri tem pa ne smemo, da danes cen

nočejo znižati, ker jim to ni potrebno, dokler ni konzument tako organiziran, da bo mogel ščititi svoje interese. To bomo v tem pogledu le tedaj dosegli, kadar bomo mogli s svojo lastno, dobro poslujočo pekarno diktirati cene navzdol. Zbili bomo cene navzdol do skrajne mogoče meje in članstvo ter konzument naj se zaveda, da čudežev delati ne znamo; od konzumenta samega je potem odvisen trajen uspeh naše akcije. Ako bomo na mestu, bomo borbo dokončali v uspeh in korist vseh konzumentov in pokazali, da smo tako resen in trden element, da se mora brezpogojno z njim računati.

Podobno smo imeli pred 9 leti. Po nekod se je prodajala koruzna moka kilogram po 4-50 Din in mi smo jo pričeli oddajati kilogram po 2-50 Din in še to z dobičkom. Cene smo z našo akcijo zbili in svoje delo opravili.

Gotovo je, da bi bile danes cene popolnoma druge, da nimamo konzumnih in nabavljajnih zadrug, ki onemogočajo pretirano profitarstvo. Res je, da se danes konkurira in v ne mali meri zadrugam, ker to je boj med interesi konzumenta in profitarstva, gotovo pa je, da cene takoj poskočijo, ako ukinemo vse naše zadruge, ker bi s tem umaknili najboljšega policaja cen na trgu.

Ne dosti ali celo nič boljše ni danes na mesnem trgu. Operira se s strani mesarjev z istimi argumenti, kakor operirajo peki in tudi tu ne vidimo drugega izhoda kakor seči po taki samopomoči. Ako bodo zadruge izvedle svoj program do kraja, bo s tem pomagano tako konzumentu, kakor producentu, ki sta dandanes predmet najbrezvestnejšega izkoriščanja. In da se tega izkoriščanja otresemo, smo ustanovili svoje zadruge, potom katerih smo namenjeni svoje težnje postopoma uresničiti.

Učiteljstvo za svoje pravice.

Iz resolucije, sprejete na zadnji banovinski skupščini sekcije JUU v Ljubljani, objavljamo nekaj važnih stanovskih postulatov:

Sprejme se predlog učiteljskega društva Ljubljana-okolica zahodni del, naj bi izdala Slov. Šolska Matica knjižico zemljepisne tvarine o naši državi in jugoslovenskega ozemlja izven države.

Skupščina JUU, sekcija za dravsko banovino, prosi kraljevo vlado, naj prizna vsem državnim uradnicam in uslužbenkam ne glede na to, dali so poročene ali samske, polno draginjsko doklado.

Prosimo kraljevo upravo naj prevzame sama izplačevanje stanarin. Dokler se to ne zgodi, naj se od občin izterjajo tozadevni zaostanki in dolgovi učiteljstvu.

Društva zberejo za svoja območja statistične podatke in izdelajo primerjalne tabele različnih krajev ter ta

materijal predlože sekciji v svrhu ureditve draginjskih razredov. — V uredbo o ocenjevanju naravnih stanovanj naj se vnese člen, da se učiteljstvu v nobenem slučaju ne smejo ocenjevati stanovanja višje, kakor znaša stanarina za poedine kraje po zakonu o narodnih šolah.

Učiteljstvo naj se ne premešča brez prošnje.

Z ozirom na podvojeno delo in veliko odgovornost naj se šolskim upraviteljem prizna za njih delo primerna nagrada v tej obliki, da se prvotom zakona o sistemizaciji ali uredbe o ocenjevanju naravnih stanovanj doseže zakonito določilo, da se neglede na člen 29. uradniškega zakona šolskim upraviteljem ne odteguje stanarina, oziroma znesek za naravno stanovanje od draginjskih doklad

Izposluje naj se enakost draginjskih doklad vseh poročenih učiteljc

Slikanca je spreletó mrzlo in vroče hkrati. Toliko denarja! Rad bi poznal bogatine, ki božjake in bagatine po cesti pobirajo kakor pometaji konjske serige. Ko si je za spoznanje ovladal, da je mogel svojemu glasu dati naraven zvok, je pripomnil:

»Ali se vam ne zdi znesek malo previsok? Glejte, če premislite, da ste navsezadnje vso stvar kaj nanagloma opravili.«

»To že. Ampak preudarite to: če sem hotel doseči tolikšno spretnost in ročnost, sem se moral vaditi in vežbati debelih trideset let. V tej dobi je zakopane presnete energije!«

»Saj bi že ne rekel, gospod Perušič: imenu svojemu delate čast. Ali če natančno pretehtam, si moram priznati, da se moji družini ta podoba ne bo zdela posebno posrečena. Dvomim, ali bodo celo moji najbližji spoznali v tem človeku veletrgovca Žitnika. Preveč ste tolmačili, pa brez zamere.«

Perušiča je togotilo, da si upa nestrokovnjak tako brž obsoditi njegov umotvor. Toda nadvse mirno in obzirno je predlagal: »Nič ne de. Ako vas prav razumem, želite preklicati svoje naročilo. To smete storiti. Vendar v tem primeru si ne boste mogli lastiti nikakih pravic do portreta. In v ta namen vas prosim pismene izjave, da niste podobni možu, ki ga pred očuje moje platno.«

»Če res ne boste hudi, pa vam dopišem tako zatrdilo. Boste že koga našli, da vam odkupi umotvor.«

Rečeno, storjeno. Perušič je v Likovnem paviljonu med drugim obesil tudi okvir s sliko, pod katero se je bleščal naziv: *Portrait mednarodnega sleparja*. Otvoritev je bila v nedeljo dopoldne sredi majnika. Ljudje so vrela na razstavo, zgrinjali se je snob in mob, ali če naj se ognem angleški rečenici: cvet in smet meščanstva. Med posetniki je bil po nesreči tudi veletržec Žitnik. Ko je v osrednji dvorani razstavišča opazil svoj tolsti lik, se mu je na mah razodelo, da je podobnost prevelika. Napis ga je tolikanj presunil, da je bled odhitel pod milo majsko nebo. Ze drugi dan je bil pri odvetniku in pričela sta pravdo. Ker se na odvetnikovo vabilo za razgovor ni odzval, je naš obrazar v kratkem prejel pozivnico na razpravo. Tu je zbornemu sodišču pokazal Žitnikovo pismeno izjavo. Tožnika so torej zavrnili.

Kako se je potem iztekla vsa zadevščina? Da se prebrisani mojster peruha ali perušiča, kakor pravijo ponekod čopiču, ne bi domislil še kake šaljive, oziroma žaljive ukane, je Žitnik odkupil svoj portret za 33.000 dinarjev in dal nevarnemu likovniku še pismeno izjavo, da je spodoba izborna zadeta.

Tako je Perušičev perušič premagal na vsej črti.

Nove stanarine avstrijskih uradnikov.

Po zakonu o najemninah iz leta 1929., katerega je sprejel avstrijski parlament in z njim določil postopno časovno zvišanje stanovanjskih najemnin, ki so dotlej ostale po večini na stanju predvojnih najemnin, znaša v Avstriji maksimalno dopustna najemnina v poedinih krajih od 1. avgusta 1931. za vsako zlato krono predvojne najemnine:

1. na Dunaju 27 grošev (približno 2:16 Din);

2. v občinah Graz, Innsbruck, Linz, Salzburg, Celovec, Beljak, in še nekaterih 34 grošev;

3. v ostalih občinah v Avstrijski republiki pa 40 grošev za vsako predvojno krono najemnine.

Prav tako je pa s 1. avgustom t. l. na novo urejena stanarinska pripomoč avstrijskim zveznim uslužbencem, ki je bila uvedena z zakonom o stanarinski pripomoči od 30. oktobra 1929. Pripomoč znaša za aktivne uradnike na leto v desetih plačilnih skupinah pričenši z X skupino: 4:50, 5:25, 6:08, 8, 10:08, 12:58, 19:17, 24:67, 35:50 in v I. plačilni skupini 51:75 šilingov na mesec.

Za upokojece je določena stanarinska pripomoč tako-le: za tiste, ki so bili upokojeni po 1. oktobru 1927., z istim odstotkom, ki je bil določen ob njihovi upokojitvi za odmero pokojnine. Odmerna podlaga znaša 78:3% prej navedenih pripomoči za aktivne uslužbence.

OKUSNA IN ZDRAVA
JE
KOLINSKA KAVA

Za vdove je določena stanarinska pripomoč v izmeri 50% pripomoči pokojnega moža.

Za upokojece, upokojene pred 1. oktobrom 1927. znaša pripomoč po plačilnih razredih od X. razreda pričenši: 42, 49, 57, 75, 95, 118, 180, 232, 343 in v I. plačilni skupini 486 šilingov na leto.

Posebna pripomoč za stanarine je bila dovoljena tudi avstrijskim pogodbenim državnim uslužbencem.

L. A.

Bolniški dopust in redni odmor po novem uradniškem zakonu.

Dočim prejšnji uradniški zakon iz leta 1923. glede vštovanja časa, katerega je državni uslužbenec prebil na bolniškem ali okrevalnem dopustu ali pa na dopustu (odsotstvu), dovoljenem po privatni potrebi, ni imel nobenih posebnih predpisov, je v novem uradniškem zakonu to vprašanje izrečno rešeno. Vendar so se pa pojavili dvomi v pogledu tolmačenja nekaterih izrazov, ker pravni termini v srbsko-hrvatskem originalu zakona kot tudi v slovenskem prevodu še niso točno določeni, oziroma obče poznani. Da ne bo pomot in napačnega tolmačenja, oziroma izvajanja zakona, navedemo v naslednjem iz navodila dravske finančne direkcije od 11. avgusta t. l., št. 84.884/6017/1, pravilno tolmačenje zadevnih zakonskih predpisov v vprašanju, kdaj se izostane državnega uslužbenca iz urada mora všteti v pripadajoči mu redni letni odmor.

Po 3. odst. § 86. uradniškega zakona se šteje »odsotstvo radi okrevanja ali zdravljenja«, po 4. odst. § 87. uradniškega zakona pa redoma tudi

»odsotstvo po privatnem poslu« v redni uslužbenčev letni odmor.

Po obeh določilih se torej uslužbenca, kateremu je pristojno starejšina na prošnjo izrečno odobril (dovolil) odsotstvo zaradi okrevanja po bolezni, oziroma zaradi zdravljenja bolezni ali pa v svrhu opravljanja privatnih poslov, všteta odobreni in izrabljeni čas bolezenskega, okrevalnega, oziroma privatnega odsotstva v redni letni odmor. Ta se za toliko časa, kolikor je odobrena odsotnost trajala, skrajša, oziroma če je bil uslužbenec dalje časa odsoten, kot mu pa pripada rednega odmora, se mu le-ta za dotično leto sploh ne more dovoliti več.

Oplačilnica za Slovenijo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6

priporoča svojo bogato zalogo vseh vrst manufakturnega blaga. Državni uradniki dobijo blago na obroke samo s predložitvijo uradne legitimacije.

Edmond Jaloux:

Plaha ljubezen.

»Gospa.« je dejal advokat Racuir, »pokojni gospod Aubevoje Vas je postavil za univerzalno dedinjo.« Govoril je te besede ganljivo in svečano, kakor je bil svečan tudi njegov obraz v okviru bujne sive brade in las. »Kljub nespornostim, do katerih je prišlo med Vama, Vas gospod Aubevoje ni nikdar pozabil. Rekel bi celó, da je vprav ganljivo gojiti spomin na Vas. Nisem ga videl nobenkrat, da mi ne bi bil pripovedoval o Vas. Kakor veste, gospa, je njegova imovina znatna.«

Gospa Landaulova je vstala, kakor da se je prebudila iz omotice in odšla po stopnicah na često. Hitro se je odpeljala v izvoškem domov. V vozu je stisnjena v kot premišljevala, kaj se je pravkar zgodilo. Temno in čudno se ji je zdelo življenje. Gospod Jérôme Aubevoje, njen prvi soprog, ji je torej zapustil vse premoženje? Kako to? Čemu? Bila je petdeset let stara; s tridesetimi ga je zapustila in je sledila Léonceju Landaulu, ki jo je bil omamil s svojo zgovornostjo, ji znal sladko govoriti in je bil na glasu, da je bogat. Po kakšnem čudežu ji je Jérôme odpustil to izdajstvo?

Skušala si ga je predstaviti, kakršen je bil v zakonu. Slaboten, bled mož z bolestnim pogledom. Miren in neokreten, ji

je prihajal naproti zmerom enak, zmerom dolgočasen. Malo je govoril in to precj nerazločno, kar jo je dražilo do skrajnosti. Kako je mogla le tako dolgo vzdržati? Nekega dne je križal njeno pot Léonce Landaul. Z nepremagljivo silo jo je zamikala dogodivščina — in gospod Aubevoje je ostal sam.

Tudi pri mizi, vpričo moža, ki je molče obedel, je ostala gospa Landaulova zamišljena. Kaj je ostalo od izvrstnega pripovednika, zgovornega in dvorljivega moža od takrat! Danes je bil gospod Landaul tako tih kakor gospod Aubevoje, toda ta molk ni bil podoben molku prednika, ki je izviral zgolj iz plašnosti in je bil poln spoštovanja. Priznala si je, da ne bi, če bi se morala zdaj še enkrat odločiti, ponovila te nepremišljenosti...

Kmalu nato si je gospa Landaulova ogledala hišo, katero ji je zapustil njen mož in ki je še ni poznala. Šele po ločitvi je postal premožen, podedoval je precejšnje premoženje. Bilo je prijazno stanovanje, ob hiši mal, negovan vrtiček.

Gospa je hodila iz sobe v sobo, pred njo je stopal star sluga, ki je vselej najprej odprl okna. V velikem salonu je presenečena obstala. Slovit slikar je brez njene vednosti napravil veliko njeno sliko, ki je na steni v ozadju tako rekoč sprejemala goste.

Začudena in užaloščena obenem je hodila gospa Landaulova po hiši. Povsod

Zakon stalno uporablja pravni izraz »odsotstvo« (v srbsko-hrvatskem besedilu »otsustvo«) takó, da je pod tem izrazom razumeti le uslužbenca na prošnjo izrečno dovoljeni, s posebno rešitvijo odobreni izostanek iz službe. Vzrok takega izostanka more biti zdravljenje bolezní, okrevanje, poset zdravilišč ali sanatorijev, opravljane privatnih poslov itd. Torej je »odsotstvo« v smislu uradniškega zakona enako »dopustu« (bolniškemu, okrevalnemu, porodniškemu dopustu, dopustu po privatnih poslih itd.) in je pravo nasprotje enostavnega izostanka obolelega uslužbenca iz urada, če uslužbenec ob prijavi prisiljenega izostanka za dopust sploh ne prosi in starejšina izostanek vzame na znanje.

Izostanek iz službe zaradi bolezní, katero je oboleli dokazal z zdravniškimi (event. s komisijsko-zdravniškimi) spričevalom, kot to predpisuje § 84. uradniškega zakona, in katerega je predstojnik vzel brez nadaljnega na znanje, se torej ne more smatrati za bolniški dopust (»odsotstvo radi okrevanja in zdravljenja«) po 3. odst. § 86. uradniškega zakona, to pa zato, ker se ni izdalo posebno izrečno, na določen čas omejeno dovoljenje za neizvrševanje službe zaradi bolezní. Zato se torej čas takega izostanka iz službe, ki ni bil po prošnji obolelega izrečno dovoljen, ne vsteva uslužbencu v redni odmór dotičnega leta

—a.

Uradniško pravo v praksi.

Posmrtna pomoč. Državna aktivna uslužbenka N. N. je vložila prošnjo za priznanje posmrtnine v višini dveh mesečnih prejemkov po svojem umrlem očetu, upokojenem državnem uslužbencu. Njeno prošnjo je občí odelek finančnega ministrstva zavrnil navzlic dokazanemu dejstvu, da prisilka mimo službenih prejemkov nima nobenega premoženja niti dohodkov. Zavrnitev pod št. 27.583/I. od 14. maja 1931. je utemeljena tako: »Imenovana kot učiteljica, t. j. kot hči umrlega, ki je preskrbljena, nima pravice do dvomesečne pomoči po čl. 95. uradniškega zakona, ker se ta pomoč podeljuje samo nedoraslim otrokom, t. j. takim, ki niso sposobni, da se sami vzdržujejo.« — Besedilo 1. odst. § 95. uradniškega zakona se glasi doslovno: »Po smrti... se da do ženi ali otrokom kot podpora dvomesečni celokupni prejemki, če nimajo drugih dohodkov.«

Prijava in pripadnost draginjskih doklad upokojencev. Upokojeni državni uslužbenec N. N. je predložil za svojo ženo, s katero se je poročil, prijavo za rodbinsko draginjsko doklado šele dve leti po poroki. Finančna direkcija v N. mu je nato po prijavi priznala mesečno draginjsko doklado po 150 Din od prvega dne meseca, sledečega mesecu, v katerem je bila prijava vložena. Za nazaj mu pa doklade za čas dveh let ni priznala, opiraje se na določbo 2. odst. čl. 24. odločbe D. R. št. 107.201/24, ker žene ni takoj že po poroki prijavil. — Po

tožbi upokojenca N. N. proti temu odloku finančne direkcije, češ da terjatev po čl. 81. zakona o državnem računovodstvu še ni zastarela (ker je preteklo od poroke do prijave samo nekaj nad 2 leti), je finančno ministrstvo odločilo, da je direkcija pravilno ravnala, ko mu je priznala doklado od meseca, sledečega mesecu vložitve prijave. Vendar je pa ministrstvo ob enem odločilo, da gre pritožniku ta pravica tudi za ves prejšnji čas pred vložitvijo prijave, toda le na podlagi posebne prijave, na kateri mora biti ob jamstvu dveh aktivnih državnih uslužbencev ali upokojencev izrečno ugotovljeno, da so bili pogoji za prejemanje draginjske doklade za ženo izpolnjeni že v tistem času, za katerega pritožnik zahteva doklado. Seveda bi mu pa bila ta pravica po členu 81. zakona o državnem računovodstvu ugasnila, če bi bilo od postanka te pravice (poroke) do uveljavljanja iste (vložitev prijave) preteklo več kot pet let. To se pa v tem primeru ni zgodilo. — Zanimivo je, da nova uredba o draginjskih dokladah aktivnih uslužbencev od 27. maja 1931. izrečno določa, da je vsako slično izpremembo treba v teku 3 mesecev prijaviti, sicer se prizna pravica šele od 1. dne prihodnjega meseca po vložitvi prijave, za čas pred prijavo se pa obroki draginjske doklade ne izplačajo. Prejšnji odločbi ministrskega sveta D. R. št. 42.300/24 (za aktivne) in D. R. št. 107.201/24 (za upokojence) takega predpisa nimata.

Še o draginji.

Upravna oblastva in maksimiranje cen. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je razposlalo okrožnico banskim upravam, v kateri jih vnovič opozarja, da upravna oblastva nimajo pravice na podlagi določb zakona o pobijanju draginje življenjskih potrebščin in pravilnika za izvrševanje tega zakona, da bi maksimirala cene najvažnejšim življenjskim potrebščinam. Pač pa imajo upravna

oblastva pravico, da nadzirajo in kontrolirajo prodajalce življenjskih potrebščin in da prekršitve navedenega zakona, oziroma pravilnika prijavljajo političnim oblastvom in sodiščem.

Pobijanje draginje v Ljubljani. Iz službenega poročila ljubljanskega mestnega tržnega nadzorstva za mesec julij posnemamo po »Slovenskem Narodu«: »Tržno nadzorstvo se mora boriti z velikimi težkočami. Pri vsa-

je našla stvari, ki so bile pokojniku v spomin nanjo, tod fotografije, razne predmete, ki so bili njena last: zvito rokavico, v neki omari ušehle cvetice, ki jih je nosila v laseh na plesu, mala ročna dela, ki jih je pustila nezgotovljena. V omari je bila njena stara obleka, za katero ji je bilo prav tako malo, kot za moža...

V spalnici je stala lepa mizica s predali. Odprla je spodnjega, kjer je tičal ključek. Našla je kupe pisem, vsa naslovljena nanjo. Pisma, ki niso bila odposlana. V enem je brala:

»Deset let je tega, kar si odšla, Odeta, deset let, odkar Ti pišem sleherni večer, preden grem k počitku. Pišem Ti, kot umrli (zakaj zame si mrtva), ker mi ni moči pozabiti Te...«

V drugem svežnju je dobila list: »Zakaj nisem mogel nikdar govoriti s Teboj? Zakaj me je zadrževala zmerom plahost ali sram, ko sem bil s Teboj, Odeta? In vendar sem Te ljubil tako silno, blazno! Vsaka beseda zate se mi je zdela premalo; žgale so me besede v srcu, a izgovoriti jih nisem mogel — gledal sem Te, pa nisem mogel verjeti, da doživljam to veliko srečo, da Te res vidim pri sebi! Toda nobena beseda ne bi mogla izraziti mojega navdušenja, moje strasti. Nisem Te mogel zadrževati, nisem mogel drugače, kot molče trpeti — zakaj preveč sem Te ljubil...«

Neko pismo je bilo pisano šele pred tedni:

»Često sem Te videl. Šla si z onim, ki Te mi je vzel, ker je bil spretnejši in bolj prekanjen. Da bi Te le tako rad imel, kakor sem Te jaz in kakor Te še ljubim. Odeta, kako očarljiva si, kako neminljivo lepa!«

Zaprta je predal. — Torej, ljubil jo je tako, kakor si je želela, zanj se ni izpremenila še zdaj ne, po vseh teh kesnih letih? — Zapustila ga je, ni se potrudila, da bi ga bila spoznala — zvalil jo je človek, ki ga je bila zgolj mična krinka. —

Ko je prišla domov, jo je čakal gospod Landaul s kosilom. Kmalu je začel godrnjati: »Vino je že spet brez okusa. In meso je čisto posušeno!«

Več let že ni čula Odeta drugega kot očitke. Tedaj je spoznala, kaj je storila, kako se je zmotila. Solze so ji zalile oči. Ta hip se je gospod Landaul ozil nanjo: »Čemu jočeš? Kaj premišluješ?«

»Pravkar sem premišljala, da ni dovolj, če človek sam ljubi; treba je, da prav do kraja občutiš in spoznaš, kako silno si ljubljen...«

A gospod Landaul se že davno ni več brigal za to, kaj poreče žena. Zmajal je z rameni, in iznova je nastal molk, pred katerim se je hotela Odeta nekoč rešiti.

I. V.

Majdica se lišpa.

Majdica se pripravlja z mamico za izprehod. Obleče čisto opravo in v resnici dražesno izgleda. Med pojfo vsi znanci občudujejo njeno novo oblecko. »Saj ni nova, samo s Schichtovim Radionom je oprana« odgovarja ona vsa ponosna in vsi se z odobravanjem smejejo mali Majdici.

SCHICHTOV RADION PERE SAM IN VARUJE PERILO ZAJAMČENO BREZ KLORA

kem znižanju cen naleti na odpor prodajalca. V primeru previsokih cen pozove prodajalce, da jih znižajo, tako da bodo dejansko odgovarjale vrednosti blaga. Tu so potrebna navadno dolga in opetovana posvetovanja in če ne gre drugače, sledi ovadba na sodišče radi navijanja cen po zakonu o draginji. Napačno je misliti, da sme upravna oblast I. stopnje sama diktirati cene. Ko se je tržni odsek boril za znižanje cen kruhu in zelju, je moral to zadevo končno odstopiti sodišču, toda ves njegov trud in dober namen ni dobil priznanja niti pri sodišču, niti v javnosti. Za občinstvo je pa vendar bil dosežen uspeh, ker se je kruh in kisló zelje pocenilo. Javnost se mora zavedati, da tržno nadzorstvo nima pravice diktirati cene, temveč da lahko v poedinih primerih prodajalce samo ovadi sodišču. To pa ni zanesljivo sredstvo za ureditev cen, ker je zakonodaja v tem pogledu še pomanjkljiva. Javnost bi morala tržno nadzorstvo v njegovem težkem delu in prizadevanju za splošne koristi podpirati, saj je to v njegovem lastnem interesu. Vsi sloji bi morali pomagati tržni oblasti, bodisi z nasveti, kalkulacijami ali prijavami cen v drugih krajih, zlasti po kmetih, ter ji nuditi tako dejansko in moralno podporo. — Želeti bi bilo, da bi se vsi konzumenti res tudi ravnali po prednjih navodilih, posebno pa na to še opozarjamo državno uslužbenstvo. Pomagaj si sam in Bog ti pomore!

Kar se enkrat mora povedati. Pod tem naslovom objavlja »Kmetijski list« članek, ki se tako-le pričenja: »Ako hočeš iti na Dunaj, moraš pustiti trebuh zunaj.« To je bil star pregovor, ki pa velja sedaj tudi za Ljubljano in sploh za vsako mesto. Cena vsem kmetiskim pridelkom je v zadnjih par letih več kot za polovico padla, toda za ta padelec ve samo naš kmet, trgovec, gostilničar, mesar, pek itd. ti ne vedo nič o tem, tudi uradnik ne zakaj on je pred 8 leti plačal za zemljo 50 para, za en liter vina 18 Din, za eno kosilo v gostilni 20 Din in ravno toliko plača sedaj, nič se ni spremenilo. — V nadaljnjem pravilno ugotavlja članek, da je za naše kmetstvo ljudstvo rešitev iz gospodarskega propada samo v zadružništvu, katerega naj se kmetje tesno oklenejo, država naj pa priskoči na pomoč.

Še o izgubah mesarjev. K odgovoru ljubljanskih mesarjev na spomenico Kmetijske družbe, oziroma na glasove nekíh dnevnikov, da so cene mesu še vedno pretirane in dobički mesarjev nesorazmerni, so objavili mesarji poskus nekakšne kalkulacije cen, po kateri naj bi bil njihov zaslужek prav malenkosten. K temu pristavlja »Slovenec«: »Takele kalkulacije, kakor so jih priobčili mesarji, so res nekaj zanimivega. Pred časom se je vršila na banski upravi anketa, ali naj se cene kruhu znižajo od 5 na 4 Din. Zastopniki pekov so se seveda branili proti temu in so predložili kalkulacijo, po kateri bi peka 100 kg kruha veljala približno 750 Din. Tedaj se je oglasil zastopnik neke zainteresirane oblasti in je dejal: »Potemtakem je pa sploh nesmiselno razgovarjati se o znižanju cen kruha, če velja 1 kg kruha peka samega 750 Din. Potem zvišajmo cene kruhu na 8 Din za kilogram. Saj peki tudi ne morejo živeti od izgube!« Zastopniki pekov pa so tedaj umolkni. Približno taka, kakor tedanja kalkulacija pekov, je tudi sedanja kalkulacija, ki so jo v javnost lansirali mesarji. Ali se ne bi mogli mesarji na podlagi te kalkulacije sklicevati na to, da cene mesu zvišajo, ne pa znižajo? Teža zahtevati si pa menda tudi mesarji ne bi upali, čeprav bi bili na podlagi te svoje »kalkulacije« upravičeni?«

Pocenitev mesa v Zagrebu. Kot poročajo listi, si zagrebško mestno načelstvo močno prizadeva, da poceni vsa živila v Zagrebu. Zagrebški mesarji so zadnji čas že sami znižali cene mesu od 2 do 4 Din pri kilogramu. Vendar je mestno načelstvo minuli teden pozvalo mesarsko organizacijo, naj cene mesu še izdatneje zniža, tako da bodo v skladu z nakupnimi cenami živine.

Posnemanja vredno. Ker navzlic dobri sadni letini cene sadju v Zagrebu vendar niso padle, je začela zagrebška občina sama prodajati sadje na lastnih stojnicah. Prodaja se vrši po cenah, v katerih so vračunani samo dejanski režijski stroški, brez dobička. Hruške in jabolka so prodajali po 2 Din kg, pri tem je bilo pa sadje prvovrstno. Videti je, da ima zagrebško občinsko zastopstvo mnogo več smisla za široke sloje ljudstva, kot pa vidimo to drugod.

Vestnik.

Opozorilo p. n. naročnikom! Prihodnja številka našega lista izide zaradi tehničnih zaprek šele dne 20. septembra 1931. Toliko sporočamo našim naročnikom, da ne bo nepotrebnih reklamacij. Od prihodnje, 26. številke dalje bo list spet redno izhajal.

Edinstvena organizacija poštarjev. Kot poroča »Poštni Glasnik« je prometni minister odobril pravila skupnega »Udruženja p. t. t. uslužbencev kraljevine Jugoslavije«, obenem pa zavrnili vsa ostala pravila, katerega so mu predložile razne druge skupine p. t. t. uslužbencev. Tako so prejeli odloke, da so vložena pravila zavrnjena, v Ljubljani: »Osrednje društvo nižjih poštinih in brzovajnih uslužbencev«, »Društvo tehničnih p. t. t. uslužbencev« in »Društvo poštinih maturantov«. Navedeni list pristavlja: »S tem je borba za edinstveno organizacijo p. t. t. uslužbencev definitivno zavr-

šena, in društva, ki niso odobrena, morajo po zakonu do konca septembra t. l. likvidirati.«

Prevedba pokojnin kronskih tobačnih upokojencev. Po obvestilu »Društva tobačnih upokojencev in upokojenk« v Ljubljani je prevedba kronskih pokojnin tobačnih upokojencev v dinarske dokočno rešena. Izplačale se bodo razlike od leta 1927. dalje. Z izplačevanjem se prične v kratkem in se bo izplačevalo po skupinah, tako da bodo postopoma vse pokojnine prevedene. Za izplačilo razlik ni treba vlagati posebne prošnje.

Šolska izobrazba železniških uslužbencev. Ker se je dognalo, da imajo nekatere direkcije med voznimi uslužbenci prebitek osebja, druge direkcije pa tudi osobe brez zadostne strokovne in šolske izobrazbe, je generalna direkcija v interesu železniškega prometa sklenila dvigniti nivó tega oseb-

ja. V ta namen je odredila, da se smejo vzeti v službo samo osebe, ki razpolagajo z zadostnim šolskim znanjem, in da v bodoče ne bo sprejemala tudi ne za služitelje oseb brez kvalifikacije: za zavirače in sprevednike se bodo tudi poslej sprejemale samo osebe, ki imajo vsaj dva razreda srednje šole, za vlakovodje pa vsaj štiri razrede srednje šole. Osebe z manjšo šolsko izobrazbo bodo prišle v poštev samo za službe kretničarjev in manevristov.

Napredovanje poštinih uslužbencev — bivših vojakov. Na predlog prometnega ministrstva, naj bi se vprašanje napredovanja tistih poštinih uslužbencev, pri katerih so se v predpisane najmanjše roke za napredovanje vračunala tudi vojaška leta, uređilo s posebnim zakonom, je predsedništvo ministrskega sveta sporočilo, da je to vprašanje že urejeno s predpisom § 254. uradniškega zakona.

Uradni jezik. Pod tem naslovom objavlja glasilo oblastnega odbora Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev v Ljubljani, »Jugoslovanski železničar« v svoji 8 a) številki od 18. avgusta t. l. naslednje: »V šesti številki letošnjega Saobračajnega pregleda beremo med drugim na strani 249. v drugem odstavku točke 2.: »Ako li kogod iz košega mu drago uzroka ne bi htio pisati svojim narječjem, mi mislimo, da bi i za narod i za književno jedinstvo najprobitačnije bilo, da piše jednjem od ostalih dva narodna narječja, košijem mu je volja, ali samo da ih ne mijša in ne gradi jezika, kojega u narodu nema.« — Tako Karadžić, Mažuranić, Miklošič i dr. v letu 1850. — Mi pa v letu 1931.: saobračaj, mašinsko odeljenje itd. ...«

Novi potni listi. Dodatno še poročamo, da je državna tiskarna v Beogradu že natisnila nove knjižice, ki so bile že razdeljene vsem upravnim oblastvom, katera izdajajo potne liste. Knjižice so po 20 Din komad. Po 1. septembru nobeno oblastvo ne sme več uporabljati starih potnih listov. Do 1. septembra se pa izdajajo še stari potni listi, ki pa veljajo samo 1 mesec.

»Zagrebački zbor« in državni uslužbenci. Kakor običajno, je tudi letos dovolila uprava zagrebskega velesejma, ki se vrši že od 29. avgusta do 7. septembra, članom (in njihovim rodbinskim udom) »Saveza javnih namještenika i umirovljenika« v Zagrebu popust na vstopnini v višini 50%. Vstopnice za polovično ceno izdaja navedena organizacija. Kakšne ugodnosti pa nudi državnim uslužbencem ljubljanski velesejem?

Poštna razstava na velesejmu. Ljubljanska poštna direkcija razstavlja na letošnjem velesejmu zanimive predmete, in sicer slike avtomatske telefonske centrale, razne valomere, različne telegrafske stroje in pripravke, razne aparate za radio in zanimivo zgodovinsko zbirko prvih naših poštovnih znamk. Razstava zasluži splošno pozornost.

Tujsko-prometna razstava bi ne bila popolna, ako ne bi pokazala uređitve dveh naših najlepših kopališč, in sicer kopališča »Ilirije« v Ljubljani in pa kopališča na Felberjevem otoku v Mariboru. Obe kopališči sta postavljeni v velikem modelu in pomeni že izdelava teh modelov nekaj posebnega in zanimivega. Tujsko-prometna razstava se vrši v okviru jesenske prireditve ljubljanskega velesejma od 29. avgusta do 9. septembra.

Razstava »Novodobno gospodinjstvo«, ki jo je priredila na velesejmu v paviljonu »K« Zveza gospodinj, hoče nazorno podati razlago poenostavljenega racionalnega gospodinjstva. Obsega: pravilno opremljeno stanovanje, več tipov kuhinje, kopalnico, sobo za poklicno ženo. Dalje še naslednje oddelke: Opravljanje hišnega dela. — Uporaba tvarine po narodnogospodarskih načelih. — Smotrena prehrana. — Nakupovanje. — Gospodinjstvo knjigovodstvo. — Obleka gospodinj — Higijena v gospodinjstvu. — Domača lekarna. — Različni gospodinjstvi predmeti, ki lajšajo delo v hiši. Vzorci domačih izdelkov pod geslom Svoji k svojim.

Iz organizacij.

Organizacijsko gibanje poštarjev. Udruženje poštinih uslužbencev (UPU) je v dravski sekciji ustanovilo pet odsekov, in sicer: osebnopravni odsek (načelnik Josip Štukelj), tiskovni odsek (načelnik Tilen Epih), socialni odsek (načelnik Franc Šalehar), kulturno-propagandni odsek (načelnik Josip Slabina) ter računsko-ekonomski odsek (načelnik Franc Jereb). Odseki bodo poslovali po poslovniku, ki ga je izdelala dravska sekcija UPU.

Novi predsednik Udruženja p. t. t. uslužbencev kraljevine Jugoslavije. Glavni odbor imenovanega udruženja je izvolil za predsednika Milorada Jovanovića, upravnika pošte Beograd 2, za podpredsednika Timotija Jovanovića, svetnika p. t. t. direkcije v Beogradu, za tajnika in namestnika blagajnika Mihajla Nakića, upravnika pošte Beograd 5. — Po naziranju glavnega odbora pogodbeni p. t. t. usluž-

benci ne morejo biti člani skupne organizacije, pač pa vsi ostali uslužbenci.

Kongres veterinarjev. Konec oktobra se bo vršilo v Beogradu letno zborovanje Jugoslovenskega veterinarskega združenja, ki bo deseto po vrsti, ker je bila organizacija ustanovljena pred desetimi leti. Ob zborovanju bo prirejena prva veterinarska razstava v naši državi.

Zborovanje lekarniških uslužbencev. Dne 6. in 7. septembra se bo vršilo v Zagrebu kongres lekarniških strodnikov. Na zborovanju se bo razpravljalo tudi o spremembah zakona o lekarnah, o položaju lekarnarskega stanu, o brezposelnosti in organizaciji lekarniških uslužbencev.

Obleke kemično čisti, barva, plislra in lika tovarna J. O. S. REICH.

Nove knjige.

»Zdravje«. Vsebina 7. številke: Zatiranje tuberkuloze kot narodne bolezni. Dr. J. Prodan. Škratica — davica — oslovski kašelj. Dr. J. Vrtovec. O podedovanju. Dr. K. Petrič. Začimbe. (Konec.) Ing. M. Ahačič. Štiri vprašanja — trije odgovori. Skrivljenje hrbtenice ali skolioza. Dr. F. G. Slike. (Nadaljevanje.) Pripoveduje Milan Vrtačnik. Glasnik higijenskih ustanov v dravski banovini. Drobiž. — Urednik dr. Ivo Pirč. List izhaja vsakega petnajstega v mesecu. Uprava: Ljubljana, Zaloška cesta 2 (Higijenski zavod). Letna naročnina za Jugoslavijo 30 Din. Poučni mesečnik je vreden toplega priporočila in je zanimiv za vsakogar.

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana

Delikatese Špecerija

Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postržba!

Telefonska št. 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvu, zaznambi na prejemke, zastavi življenjskih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

Pisalni stroj »IDEAL« modela D najmoderneje konstrukcije

THE REX Co.

Ljubljana, Gradišče 10

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih polic

Popravila se izvršujejo točno in solidno

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka

A. PERSCHE

LJUBLJANA, Pred škofijo 21.

Najbolši

šivalni stroji in koleša znamke GRITZNER in ADLER

ter švicarski pletilni stroji, Dubied za rodbino, obrt in industrijo

Josipa Petelince

LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika. Telefon 2913.

Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija.

Dejavnica za popravila

Kupujte svoje potrebščine pri tvrdkah ki inserirajo v »NAŠEM GLASU«

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh, perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gg. uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

Veletrgovina

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporoča špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno rudninsko vodo.

Prva jugoslovenska tovarna dežnikov

JOSIP VIDMAR

LJUBLJANA

PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 19

Solidnost v kvaliteti in ceni. — Točnost in natančnost v izvrševanju naročil!

EN GROS!

EN DETAIL!

Ustanovljena l. 1882.

Telefon št. 2312

Račun pošt. hran. 10.761

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Kusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

C. J. HAMANN

Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarinja modernih ročnih del.